

*А. П. Рачинський,
д. держ. упр., професор, професор кафедри регіональної політики,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9888-6978>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.19.188

КОНЦЕПЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ

A. Rachynskyi,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor,
Professor of the Department of Regional Policy,
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Public Service,
Taras Shevchenko National University of Kyiv

CONCEPTS OF STRATEGIC MANAGEMENT IN PUBLIC ADMINISTRATION: THE ESSENCE OF TERMS

У статті проаналізовано понятійно-категорійний апарат концепції стратегічного менеджменту в публічному управлінні, визначено існуючі підходи та теорії, окреслено їх значення у контексті досліджуваної теми. Публічне управління розглядається як ключовий аспект стратегічного менеджменту, що служить для підтримки громадянського суспільства та реалізації суспільних інтересів через державні органи.

Встановлено, що стратегічний менеджмент є важливим інструментом у публічному управлінні, оскільки забезпечує планування, координацію та реалізацію стратегічних цілей, що дозволяє органам влади ефективно реагувати на зміни та оптимізувати ресурси. Наголошено, що сучасний стратегічний менеджмент охоплює аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища, формування місії та цілей, розробку стратегій, реалізацію та оцінку результатів.

Зазначено, що для ефективного функціонування системи стратегічного управління важливо забезпечити відповідність між цілями організації та зовнішнім середовищем, а також впроваджувати інноваційні методи та підходи для покращення результатів управлінської діяльності. Підкреслюється необхідність адаптації сучасних методів стратегічного менеджменту для публічної сфери з урахуванням специфічних особливостей.

Визначено, що публічне управління визначається науковцями як процес організації та координації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з метою задоволення суспільних потреб і забезпечення ефективного управління ресурсами. У цьому контексті, для досягнення довгострокових цілей і адаптації до постійних змін, все більше важливим аспектом стає стратегічний менеджмент.

Доведено, що стратегічний менеджмент у публічному управлінні включає розробку і реалізацію стратегій, що дозволяє органам влади ефективно реагувати на зміни, оптимізувати ресурси та досягати своїх цілей. Це забезпечує не лише оперативну, але й стратегічну відповідність між цілями організації і зовнішнім середовищем, що є критично важливим для успішного управління в умовах невизначеності та складності, а також в управлінні кризовими ситуаціями, вдосконаленні публічних послуг і досягненні стратегічних цілей органів публічної влади.

The article analyzes the conceptual and categorical apparatus of studying the concept of strategic management in public administration and defines existing approaches and theories, as well as their significance in the context of the research topic. The article examines public administration as a key aspect of strategic management, serving to support civil society and implement public interests through state authorities.

It is established here that strategic management, in turn, is an important tool in public administration as it ensures planning, coordination, and implementation of strategic goals, allowing authorities to respond effectively to changes and optimize resources. It is emphasized that modern strategic management encompasses the analysis of external and internal environments, the formulation of mission and goals, the development of strategies, and the implementation and evaluation of results.

It is noted here that for the effective functioning of the strategic management system, it is important to ensure alignment between the organization's goals and the external environment, as well as to implement innovative methods and approaches to improve management outcomes. The necessity of adapting modern strategic management methods for the public sector, considering its specific characteristics, is emphasized.

It is determined here that public administration is defined by scholars as the process of organizing and coordinating the activities of state and local authorities, as well as local self-government bodies, with the aim of meeting public needs and ensuring effective resource management. In this context, strategic management is becoming an increasingly important aspect for achieving long-term goals and adapting to constant changes.

It is demonstrated here that strategic management in public administration includes the development and implementation of strategies that help authorities effectively respond to changes, optimize resources, and achieve their goals. This ensures not only operational but also strategic alignment between the organization's goals and the external environment, which is critically important for successful management in conditions of uncertainty and complexity, as well as in managing crises, improving public services, and achieving the strategic objectives of public authorities.

Ключові слова: публічне управління, органи публічної влади, державне управління, місцеве самоврядування, стратегічний менеджмент, стратегічне управління, стратегічне планування, концепції стратегічного менеджменту.

Key words: public administration, public authorities, state administration, local self-government, strategic management, strategic planning, concepts of strategic management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Дослідження теоретичних аспектів стратегічного менеджменту в публічному управлінні потребує розкриття відповідних термінів і понять з метою поглибленого розуміння основних аспектів теми; здійснення порівняльного аналізу існуючих підходів та теорій із застосуванням їхнього значення і доцільності у контексті досліджуваної проблематики. Зокрема потребують розкриття сутності такі основні поняття як "публічне управління", "стратегічний менеджмент", "стратегічне планування". Важливим аспектом є також дослідження інноваційних технологій з метою запровадження змін у підходах до стратегічного менеджменту в публічному управлінні, а також виявлення взаємозв'язків між термінами та поняттями, що дозволяє більш ефективно проаналізувати предмет дослідження і визначити основні теоретичні закономірності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні концепції та парадигми реформування публічного управління в контексті інноваційного розвитку суспільства та стратегічного менеджменту в різних аспектах досліджували такі науковці як: В. Бакуменко, В. Бережний, О. Гетьман, О. Кравченко, І. Луциків, О. Михайлова, Т. Пендальчук, С. Попов, А. Савков, Т. Сивак та інші. Зокрема у своїх працях автори розглядали різні підходи до публічного управління, зокрема емпіричні концепції, теорії цільового управління, стратегічне управління та комунікаційні стратегії. Окремі дослідження стосувалися питань впровадження інноваційних методів управління, зокрема концепції "Smart City" та стратегічних комунікацій. Наукові дослідження охоплюють аналіз концепцій в сучасному світі та розгляд новітніх теорій, які сприяють ефективному впровадженню стратегічного управління в органах публічної влади.

Аналізуючи розвиток теорій і концепцій стратегічного управління, О. Кравченко зазначає, що цей процес не був лінійним, а залежав від макроекономічних тенденцій. Зазвичай потреба в нових теоріях або підходах до стратегічного управління виникає під час економічних криз (наприклад, у 30-ті та 70-ті роки XX століття) або в періоди переходу технологій виробництва масових товарів (автомобілі, побутова електроніка, нові технології житлового будівництва) на новий, більш високий рівень. Офіційною датою виникнення стратегічного управління вважається 1973 рік, коли в Нешвіллі (США) відбулася перша міжнародна конференція з цього питання [9]. Враховуючи вищенаведене, додаткових досліджень потребують розкриття сутності основних термінів і понять концепції стратегічного менеджменту в публічному управлінні.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Проаналізувати понятійно-категорійний апарат дослідження концепції стратегічного менеджменту в публічному управлінні та визначити існуючі підходи та теорії, а також їх значення у контексті досліджуваної теми.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

З позиції стратегічного менеджменту публічне управління можна розглядати як систему управлінських послуг, що спрямована на підтримку громадянського суспільства та задоволення потреб громадськості. Воно виступає як стратегічний інструмент, який влада використовує для реалізації суспільних інтересів і забезпечення довгострокових цілей розвитку суспільства [7].

У свою чергу, державне управління характеризується власною внутрішньою складовою, тобто воно спрямоване на систему органів і установ держави, а також на об'єкти державної власності. Об'єктом державного управління є державний апарат, який створений і функціонує з метою виконання зовнішньої функції публічного адміністрування. У рамках цієї функції державний апарат надає суспільству публічно-сервісні послуги, оскільки суспільство створило державу, є її бенефіціаром і носієм влади [2].

На думку О. Вольської, публічне управління є багатогранним поняттям, яке включає в себе як державне управління, так і місцеве самоврядування, і виступає цілим науковим напрямком із такими дослідницькими сферами, як державний менеджмент (державна служба), аналіз державних програм і політик (стратегічне планування), а також взаємодія між державою, бізнесом і громадянським суспільством (GR-менеджмент). Таким чином, публічне управління можна розглядати як систему, що складається з державних, місцевих та некомерційних структур, створених для задоволення суспільних інтересів і вирішення спільних проблем. Авторка пропонує сучасну концепцію публічного управління у вигляді складної відкритої системи людських взаємовідносин, яку реалізують органи публічної влади за допомогою методів, механізмів та інструментів, з урахуванням принципів відкритості та прозорості державного управління і публічного адміністрування [3].

Публічне управління слід розглядати як діяльність стратегічно орієнтованих груп, що взаємодіють для досягнення довгострокових цілей держави. Основний акцент, при цьому, робиться на стратегічному плануванні, ефективній організації, лідерстві, координації та контролі, спрямованих на виконання політичних завдань, які визначаються зовнішніми вимогами до громадської організації. Мобільність кадрів у структурах публічної адміністрації регулюється встановленими нормами, що забезпечують стратегічну відповідність їхньої діяльності. У межах цієї адміністрації працюють люди, організовані в різні команди, які розробляють стратегічні програми, визначають цілі, оцінюють варіанти дій, ухвалюють рішення, забезпечують їх реалізацію та активно взаємодіють задля досягнення загальних цілей [11].

Отже, публічне управління — це процес спільного прийняття та виконання стратегічних рішень через узгодження та координацію цілей і дій усіх основних учасників [1]. Цей процес включає інтеграцію інтересів різних сторін, ефективне планування та розподіл ресурсів для досягнення спільних цілей, а також постійний моніторинг і оцінку результатів для забезпечення відповідності стратегічним пріоритетам. Завдяки такому підходу публічне управління сприяє створенню стійких рішень, що відповідають потребам суспільства та підтримують довгостроковий розвиток.

Таким чином, формування концепції нового державного управління вимагає впровадження сучасних управлінських методів, щоб забезпечити стратегічну відповідність функцій суб'єктів публічної сфери актуальним викликам та потребам часу [6].

Створення нової управлінської парадигми, що базується на принципах ситуативності, системності та соціальної орієнтації, спрямоване на вирішення проблем гнучкості та адаптивності до постійних змін зовнішнього середовища. Це передбачає активне впровадження механізмів стратегічного менеджменту в управлінні розвитком органів державної влади [9].

При цьому, стратегічне публічне управління полягає в поєднанні ієрархічних структур з елементами співробітництва, яке охоплює не лише процес планування, але й всю організацію. Реалізація стратегії є ключовим етапом стратегічного процесу і орієнтована на пошук способів перетворення стратегічних планів в ефективні інструменти для вдосконалення управління в державному секторі. Теорія та практика публічного управління свідчать про те, що сучасні органи державної влади визнають необхідність переходу від традиційного лідерства до стратегічного підходу [4].

Сучасна концепція стратегічного менеджменту на сьогодні включає такі ключові елементи як: аналіз зовнішнього середовища організації; внутрішня діагностика (оцінка сильних і слабких сторін) організації; визначення місії та цілей організації; розроблення, оцінка і вибір альтернативних стратегій для різних підсистем організації; формування та детальне визначення корпоративної стратегії як плану дій; реалізація стратегії; оцінка результатів та зворотний зв'язок [8; 13].

Жодна добре спланована система управління не зможе забезпечити стабільне функціонування та подальший розвиток організації без попередньо розробленої концепції стратегічного менеджменту. На сьогодні

Таблиця 1. Характеристика основних аспектів стратегічного менеджменту

Аспекти	Характеристика
Елементний	сукупність складових, які при взаємодії забезпечують формування і досягнення визначених цілей під час впровадження стратегії розвитку організації
Процесний	цикл розроблення та реалізації стратегії організації, що направлений на забезпечення стратегічної відповідності між організацією та зовнішнім середовищем
Функціональний	сфера наукових знань, що охоплює методи та інструменти, а також методологію прийняття стратегічних рішень і способи їх реалізації на практиці

Джерело: складено автором на основі [8; 13].

більшість українських підприємств, фірм і компаній базують свою діяльність на концепції стратегічного менеджменту, що спирається на концептуальну модель, яка включає вісім ключових елементів: ретроспективний аналіз діяльності підприємства; оцінку сильних і слабких сторін підприємства; прогнозування тенденцій змін; визначення цілей діяльності; розробка стратегії розвитку; визначення системи планів, проектів та програм розвитку; механізми забезпечення виконання планів, проектів і програм, а також стратегічний контроль [13].

Отже, стратегічний менеджмент — це діяльність, що забезпечує формування і розвиток стратегічної відповідності між цілями організації, її потенціалом і можливостями зовнішнього середовища. Це дозволяє публічній організації досягати конкурентних переваг, виживати в довгостроковій перспективі та досягати своїх цілей. Для глибшого розуміння стратегічного менеджменту його можна розглядати в таких аспектах, які показано в таблиці 1 [8; 13].

Необхідно враховувати, що менеджмент у сфері публічного управління певною мірою відстає як в теоретичному, так і в практичному аспектах. Тому при визначенні напрямів розвитку суб'єктів публічної сфери, будь то органи державної влади чи органи місцевого самоврядування, слід впроваджувати найбільш ефективні методи та підходи приватного сектору після їх відповідної адаптації. Серед найбільш визнаних та дієвих методів у бізнес-середовищі є методи стратегічного менеджменту. Проте їх застосування в практиці публічних організацій потребує науково-методичного обґрунтування та визначення специфічних особливостей [6].

К. Пастух, узагальнивши визначення поняття "стратегічне управління" у працях науковців, розглядає його як комплексний процес, який включає розробку та впровадження ефективних стратегій для досягнення цілей організації або територіальної громади. Це багатоплановий процес, що забезпечує балансування відносин між організацією та зовнішнім середовищем та який передбачає постійний вплив на об'єкт управління з об'єктивною оцінкою його стану, врахуванням змін навколишнього середовища та прогнозуванням їх динаміки. Стратегічне управління також включає підтримку постійного зв'язку з зовнішнім середовищем, внесення своєчасних змін

для забезпечення ефективного виконання місії та довгострокового виживання організації. Це і процес, і результат, засновані на виборі цілей, розробці способів їх досягнення і концентрації зусиль на реалізації визначених завдань [12].

Стратегічний менеджмент, як основний підхід до управління, зокрема у сфері багаторівневого державного управління, окремі автори розглядають як ефективний спосіб залучення ринку і громадянського суспільства до управління країною. Це є важливим в умовах зменшення впливу політичних факторів і переходу до пріоритетів економічної доцільності [6].

Отже, погоджуємося з думкою, що сутність стратегічного управління полягає у вирішенні конкретних завдань, які визначають послідовність його впровадження в організації. Це, у свою чергу, включає такі аспекти як аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, визначення місії та стратегічного бачення організації, формування стратегічних цілей і завдань, вибір стратегії, а також оцінку результатів діяльності організації, коригування стратегічного плану та внесення змін у методи його реалізації [12].

Ефективність системи стратегічного менеджменту досягається через реалізацію низки підходів, які представлені на рисунку 1.

Науковцями встановлено, що стратегічне управління в органах державної влади є чітко організованим процесом, який орієнтований на досягнення конкретних

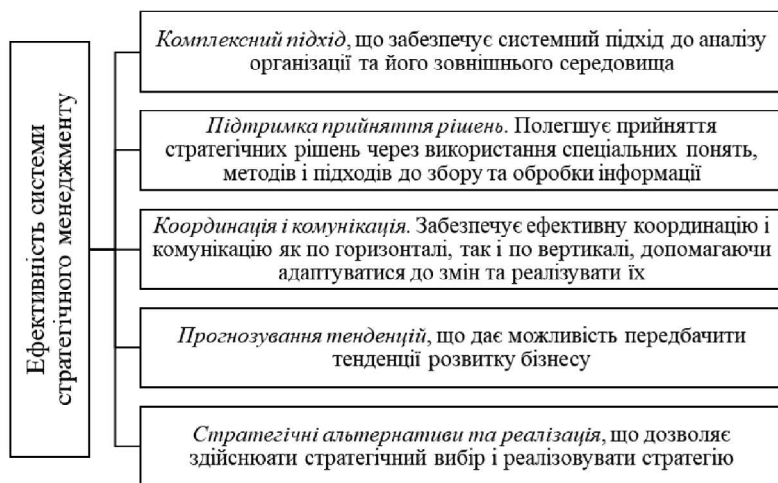

Рис. 1. Основні підходи у досягненні ефективності системи стратегічного менеджменту

Джерело: складено автором на основі [5].

цілей. У цьому контексті стратегічне управління виконує універсальну функцію, сприяючи ефективності, оптимальності та раціональності адміністрування на всіх рівнях владної діяльності. При цьому, стратегічний підхід до публічного управління передбачає конкретне уявлення про бажаний соціально значущий результат, оптимальну організацію дій для досягнення цілей і, що найважливіше, реальну відповідальність за досягнуті результати, які в кінцевому підсумку контролюються громадськістю [10].

Отже, завданнями стратегічного управління у функціонуванні органів державної влади визначено [10]:

- забезпечення стратегічної орієнтації всіх управлінських процесів;
- синергія та координація зусиль усіх органів публічної влади;
- чітке визначення цілей і завдань розвитку, вдосконалення управління та якості публічних послуг, а також створення ефективного механізму контролю за їх реалізацією;
- оптимізація функціонального потенціалу структурних підрозділів у публічній сфері;
- створення надійного ресурсного забезпечення для процесу прийняття управлінських рішень;
- досягнення результативності в досягненні цілей і завдань, що відкриває нові можливості для розвитку структурних підрозділів державного управління;
- впровадження нових інформаційних і соціальних технологій в управлінську діяльність;
- покращення ефективності формування перспективних напрямків діяльності в публічній сфері.

В цілому стратегічне управління в діяльності органів державної влади повинно забезпечити ефективне реагування на зовнішні зміни та організацію процесу прийняття державних рішень. При цьому важливо, щоб ці завдання вирішувалися з урахуванням критеріїв результативності та соціальної відповідальності [10]. На нашу думку, для досягнення цього необхідно: розробити і впровадити ефективні механізми для прийняття управлінських рішень, які враховують інтереси різних стейкхолдерів; гарантувати прозорість і підзвітність у прийнятті рішень, що підвищить довіру громадськості до органів влади; забезпечити систематичний моніторинг і оцінку результатів управлінських рішень, щоб вчасно вносити корективи та покращувати діяльність; впровадити новітні технології для підвищення ефективності управлінських процесів і забезпечення інноваційного підходу в прийнятті рішень.

Структура системи стратегічного менеджменту відрізняється від структури традиційного управлінського менеджменту в основному за складом окремих компонентів і часовою орієнтацією цих компонентів. Так, у системі стратегічного менеджменту значно важливішою стає цільова підсистема. У цьому контексті посилюється роль методичного, інформаційного та правового забезпечення, оскільки ці аспекти потребують тривалої перспективи прогнозування і вирішення. Таким чином, стратегічний менеджмент еволюціонував і став ключовим інструментом в управлінні організацією. Він забезпечує раціональний розподіл ресурсів серед різних напрямів діяльності та їх ефективне використання для досягнення стратегічних цілей організації [5].

Погоджуємося із авторами, що впровадження стратегічного підходу в управлінні орієнтоване не лише на досягнення конкретних результатів і стабілізаційних механізмів діяльності органів державної влади, але і на забезпечення збалансованості між стратегічними завданнями та тактичними установками для виконання окремих управлінських завдань. Окрім цього, стратегічне управління в публічній сфері допомагає розробляти ефективні механізми реагування та адаптації до змінюваного зовнішнього середовища, зменшувати його невизначеність і створювати основу для послідовної політики, яка вирішує як поточні проблеми, так і питання довгострокового розвитку [10].

Отже, стратегічний менеджмент охоплює діяльність вищого керівництва державних органів, яке визначає пріоритетні напрями та траєкторії розвитку установи, а також встановлює цілі, розподіляє ресурси та забезпечує ефективне функціонування органів влади. Під стратегічним управлінням слід розуміти сукупність запланованих дій, спрямованих на перетворення організації з її поточного стану в бажаний, заздалегідь визначений стан, враховуючи фактори зовнішнього середовища. При цьому, слід зазначити, що на даний момент немає єдиного визначення поняття стратегічного менеджменту, тому його часто ототожнюють зі стратегічним управлінням [9].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Встановлено, що публічне управління визначається науковцями як процес організації та координації діяльності органів державної влади різних рівнів управління, а також органів місцевого самоврядування з метою задоволення суспільних потреб і забезпечення ефективного управління ресурсами. У цьому контексті, для досягнення довгострокових цілей і адаптації до постійних змін, все більше важливим аспектом стає стратегічний менеджмент.

Стратегічний менеджмент у публічному управлінні включає розробку і реалізацію стратегій, що допомагають органам влади ефективно реагувати на зміни, оптимізувати ресурси та досягати своїх цілей. Це дозволяє забезпечити не лише оперативну, але й стратегічну відповідність між цілями організації і зовнішнім середовищем, що є критично важливим для успішного управління в умовах невизначеності та складності, а також в управлінні кризовими ситуаціями, вдосконаленні публічних послуг і досягненні стратегічних цілей органів публічної влади.

Література:

1. Pollitt C. Bouckaert G. Public Management Reform: A Comparative Analysis — Into the Age of Austerity. Fourth edition. Oxford: University Press. 2017. 409 p. URL: <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/40090/1/102.Christopher%20Pollitt.pdf>
2. Бінко Іроп. Публічне управління і публічне адміністрування: співвідношення понять. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2020. № 3—4. С. 41—47. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3-4_2020-41-47.pdf

3. Вольська О. Публічне управління як системне явище в сучасному суспільстві. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2020. № 3. С. 15—20.

4. Габінет М. В. Теоретичні та практичні засади концепції стратегічного менеджменту в публічному управлінні П. Ната та Р. Бекофа. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2021. № 4 (74). С. 6—11.

5. Давидов Д. С., Варвашенко В. А. Концепція стратегічного менеджменту в сучасних умовах. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v34/9.pdf>

6. Касич А. О., Харченко Т. О. Стратегічний менеджмент суб'єктів публічної сфери. Економіка та держава. 2017. № 2. С. 16—18.

7. Кіфоре́нко О. Поняття публічного управління: історичний генезис. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 3. С. 30—36.

8. Клименко Н. Г. Теорія стратегічного менеджменту: курс лекцій. Київ, 2023. 185 с.

9. Кравченко О. І. Стратегічне управління у сфері публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Старобільськ — 2018. 102 с. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3097/Kravchenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

10. Луциків Іванна, Котовська Ірина. Стратегічне управління як інструмент розвитку суб'єктів публічної сфери в Україні. Економіка та управління національним господарством. 2018. С. 19—27. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/54/5.pdf>

11. Марухленко О. В. Дискусії щодо поняття "публічне управління". Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2019. Том 30 (69). № 4. С. 9—13.

12. Пастух К. В. Стратегічне управління: конспект лекцій для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 281 — Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 60 с.

13. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.

References:

1. Pollitt, C. and Bouckaert, G. (2017), Public Management Reform: A Comparative Analysis — Into the Age of Austerity, Fourth edition, Oxford: University Press, Oxford, UK, available at: <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/40090/1/102.Christopher%20Pollitt.pdf> (Accessed 10 Sept 2024).

2. Bin'ko, I. (2020), "Public governance and public administration: the relationship of concepts", Visnyk Akademii pratsi, sotsial'nykh vidnosyn i turyzmu, vol. 3—4, pp. 41-47, available at: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3-4_2020-41-47.pdf (Accessed 10 Sept 2024).

3. Vol's'ka, O. (2020), "Public administration as a systemic phenomenon in modern society", Tavrijs'kyj naukovyj visnyk. Serii: Ekonomika, vol. 3, pp. 15—20.

4. Habinet, M.V. (2021), "Theoretical and practical foundations of the concept of strategic management in public administration by P. Nat and R. Bekof", Derzhava

ta rehiony. Serii: Publichne upravlinnia i administruvannia, vol. 4 (74), pp. 6—11.

5. Davydov, D.S. and Varvashenko, V.A. (2021), "The concept of strategic management in modern conditions", available at: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v34/9.pdf> (Accessed 10 Sept 2024).

6. Kasych, A. and Kharchenko, T. (2017), "Strategic management of public sphere entities", Ekonomika ta derzhava, vol. 2, pp. 16—18.

7. Kiforenko, O. (2022), "The concept of public administration: historical genesis", Tavrijs'kyj naukovyj visnyk. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia, vol. 3, pp. 30—36.

8. Klymenko, N.H. (2023), Teoriia stratehichnoho menezhmentu [Theory of strategic management], Kyiv, Ukraine.

9. Kravchenko, O.I. (2018), Stratehichne upravlinnia u sferi publichnoho upravlinnia ta administruvannia [Strategic management in the field of public management and administration], Starobil's'k, Ukraine, available at: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3097/Kravchenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accessed 10 Sept 2024).

10. Lutsyky, I. and Kotov's'ka, I. (2018), "Strategic management as tool of developing subjects of public sphere in Ukraine", Ekonomika ta upravlinnia natsional'nyh hospodarstvom, pp. 19—27, available at: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/54/5.pdf> (Accessed 10 Sept 2024).

11. Marukhlenko, O.V. (2019), "Discussions regarding the concept of "public administration"", Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Serii: Derzhavne upravlinnia, vol. 30 (69), no. 4, pp. 9—13.

12. Pastukh, K.V. (2020), Stratehichne upravlinnia [Strategic management], KhNUMH im. O.M. Beketova, Kharkiv, Ukraine.

13. Sumets', O.M. (2021), Stratehichnyj menezhment [Strategic management], KhNUVS, Kharkiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 19.09.2024 р.

<https://nauka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663